

Od doby, kdy byl uznán respekt k lidským právům jako nezbytná podmínka existence společnosti, sílily hlasy po odstranění trestu smrti z právního řádu jednotlivých zemí. Všeobecná tendence omezovat použití absolutního trestu byla dovršena po 2. světové válce přijetím několika mezinárodních smluv, jež si kladly za cíl jeho zrušení. Přesto třetina všech světových států, včetně několika demokratických, trest smrti stále zachovává.

O tom, že problém trestu smrti je v České republice po více než patnácti letech od jeho zrušení stále aktuální, svědčí zejména průzkumy veřejného mínění ukazující setrvalou podporu absolutního trestu.

Trest smrti je nerozlučně spjat s právem na život. Přesto jsem se ve své práci snažil oba instituty oddělit. V první části se zabývám genezí myšlenky práva na život jako základního lidského práva. Poté se věnuji samotné právní úpravě na mezinárodní úrovni i na úrovni samostatného československého, resp. českého státu. Protože konec života nastoluje i otázky jeho dobrovolného ukončení, pokusím se stručně osvětlit historické souvislosti fenoménů sebevraždy a euthanasie, jejich sociologické vysvětlení a právní úpravu. Krátce pojednávám o vztahu práva na život a umělého přerušování těhotenství.

Samotnému trestu smrti je věnována druhá část mé práce. Po vylíčení historie a vývoji názorů na usmrcení odsouzeného ze strany státu podávám přehled argumentů zastánců trestu smrti (retencionistů) a jeho odpůrců (abolicionistů). Zevrubně se věnuji platné úpravě nejen na mezinárodní úrovni a v České republice, ale i ve všech státech světa.

Ve třetí části se zabývám možnými alternativami trestu smrti.